

UVODNA RIJEČ na Javnoj raspravi organizovanoj povodom izrade Nacrta zakona
o zabrani diskriminacije

Poštovani učesnici današnjeg skupa, uvaženi predstavnici
međunarodnih organizacija u Crnoj Gori

Zadovoljstvo mi je što mogu da Vas pozdravim u ime Vlade CG i Ministarstva za ljudska i manjinska prava i poželim svima nama uspješan tok današnje Javne rasprave, budući da je zadatak koji je pred nama, od posebnog značaja za oblast zaštite ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori.

Stanju ljudskih prava posvećuje se sve veća pažnja o čemu su jasno iznijeli svoj stav i članovi Evropske Komisije ali i druge međunarodne organizacije i ekspertske misije koje vrše monitoring stanja ljudskih prava u Crnoj Gori ili pružaju neophodnu podršku za njihovo ostvarivanje.

Konkretno u Izvještaju Evropske Komisije o napretku iznijete su pozitivne ocjene o evidentnom napretku u oblasti zaštite ljudskih prava, posebno u oblasti antidiskriminacije, na koje smo ponosni, ali i one druge koje nameću dodatni napor i trud za doseganje evropskih standarda, ne samo u ispunjavanju kriterijuma i implementaciju zakona već i jednake standarde u svakodnevnom životu svih nas.

Iskreno se nadam da ćemo realizacijom ovih i drugih planiranih aktivnosti u okviru rada Ministarstva za ljudska i

manjinska prava, kao i onih koje se odnose na značajan udio ovog Ministarstva u Akcionom planu za Poglavlje 23, unaprijediti ukupan ambijent u poštovanju i zaštiti ljudskih prava, ali i dati jasan signal političke spremnosti i odlučnosti u pravcu dalje izgradnje Crne Gore kao moderne, demokratske države.

Zabrana diskriminacije, odnosno jednakost pred zakonom i jednaka zakonska zaštita su od suštinske važnosti za zaštitu svih građana Crne Gore. Jednakost i zabrana nedozvoljenog razlikovanja su proklamovani i Ustavom i zakonima Crne Gore. Članom 8 **Ustava Crne Gore** zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu. Takođe, Ustav je propisao da se neće smatrati diskriminacijom propisi i uvođenje posebnih mjera koji su usmjereni na stvaranje uslova za ostvarivanje nacionalne, rodne i ukupne ravnopravnosti i zaštite lica koja su po bilo kom osnovu u nejednakom položaju. Posebne mjere se mogu primjenjivati samo dok se ne ostvare ciljevi zbog kojih su preduzete. Ustavom Crne Gore u dijelu »Ljudska prava i slobode«, članom 17 regulisano je da su svi građani Crne Gore pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo. Svako ima pravo na jednaku zaštitu svojih prava i sloboda (član 19); odnosno svako ima pravo na pravnu pomoć, koja može biti besplatna, u skladu sa zakonom (član 21). Sa aspekta zaštite ukupnog korpusa ljudskih prava, je veoma važno Ustavno određenje da potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila

međunarodnog prava sastavni su dio unutrašnjeg pravnog poretka, imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drukčije od unutrašnjeg zakonodavstvo«. Ovo tim prije jer je Crna Gora, poslije obnove nezavisnosti, prihvatila brojne međunarodne dokumente.

Garancije date najvišim pravnim aktom Crne Gore razrađene su nizom zakona, a 2010. godine usvojen je i opšti Zakon o zabrani diskriminacije čime je napravljen najkrupniji korak u obezbjeđenju sistemskih uslova za borbu protiv diskriminacije.

Zakon o zabrani diskriminacije je, dakle, sistemski zakon koji pruža osnovu i mehanizme za borbu protiv diskriminacije po bilo kom ličnom svojstvu (rasi, boji kože, državljanstvu, nacionalnoj pripadnosti ili etničkom porijeklu, vjerskim ili političkim ubjeđenjima, polu, rodnom identitetu, seksualnoj orijentaciji, rođenju, genetskim osobenostima, zdravstvenom stanju, invaliditetu, bračnom i porodičnom statusu, starosnom dobu, članstvu u političkim, sindikalnim i drugim organizacijama, i drugim stvarnim odnosno pretpostavljenim ličnim svojstvima).

Ma koliko da je ovaj Zakon ocijenjen kao veoma dobar i za koji smo dobili pozitivne ocjene međunarodne zajednice, nakon tri godine od njegovog donošenja nametnula se potreba izrade izmjena i dopuna radi što punije usklađenosti sa međunarodnim standardima.

Polazeći od činjenice da je čvrsto opredjeljenje i cilj Crne Gore prijem u članstvo Evropske Unije, kao i da je harmonizacija domaće prava sa pravnom tekovinom EU od ključnog značaja za uspjeh procesa pridruživanja, nastojalo se ovim izmjenama i dopunama implementirati pravne standarde koji su razvijenu u okviru tijela Unije.

Evropska Unija, kroz svoje institucije, sigurno predstavlja snažan input normativnom osnaživanju i uređenju sistema zaštite ljudskih prava, međutim, postizanje visokog nivoa u ovoj oblasti potrebno je, prije svega, radi nas samih i za te procese ne trebamo tražiti inspiraciju u Evropskoj uniji ili bilo kom spoljnom faktoru.

Ali, spremni smo prihvatiti svaki oblik pomoći međunarodne zajednice kojim ćemo brže i kvalitetnije unaprediti pravni i institucionalni okvir zaštite ljudskih prava i sloboda, obezbijediti striktno poštovanje usvojenih zakonskih propisa i unaprediti cjelokupni društveni ambijent za puno poštovanje svih garantovanih ljudskih prava.

S toga smatram da i današnja Javna rasprava vodi ka tom cilju i da će nam današnje prezentacije, predlozi, primjedbe i sugestije pomoći u unapređenju zakonske regulative kojom ćemo postaviti imperativne ponašanja sa ciljem spriječavanja pojave diskriminacije u najvećoj mogućoj mjeri.